

Yaz / Summer 2019

Cilt / Volume 9

Sayı / Issue 2

ISSN 2146-331X

Psikiyatride Güncel yılda dört kez (Mart, Haziran, Eylül ve Aralık) yayımlanan yaygın süreli bilimsel yayındır.
Four issues published annually: March, June, September, December

TPD adına Sahibi ve Sorumlu Müdürü / Published by Psychiatric Association of Turkey

Ömer Böke

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü- Genel Yayın Yönetmeni / Publishing Manager - Editor - in - Chief

Mustafa Sercan

Yayın Yönetmenleri / Editors

Simavi Vahip, Ömer Aydemir, Timuçin Oral

Yardımcı Yayın Yönetmenleri / Associate Editors

Artuner Deveci, Kürşat Altınbaş, Aylin Ertekin Yazıcı, Medine Yazıcı Güleç, Pınar Çetinay Aydın, Sedat Batmaz,
Özlem Kuman Tunçel, Damla İşman Haznedaroğlu

Danışma Kurulu / Advisory Board

Asena Akdemir, *İstanbul*

Fisun Akdeniz, *İzmir*

Erhan Akıncı, *Çanakkale*

Tunç Alkın, *İzmir*

Vesile Altınyazar, *Aydın*

Cem Atbaşoğlu, *Ankara*

Ayşe Devrim Başterzi, *İstanbul*

Can Cimilli, *İzmir*

Ayşen Esen Danacı, *Manisa*

Murat Demet, *Manisa*

Halise Devrimci Özgüven, *Ankara*

Burcu Rahşan Erim, *Balıkesir*

Turan Ertan, *İstanbul*

Cüneyt Evren, *İstanbul*

Peykan Gökalp, *İstanbul*

Leyla Gülseren, *İzmir*

Şeref Gülseren, *İzmir*

Cem İncesu, *İstanbul*

İsmet Kırpınar, *İstanbul*

Işın Baral Kulaksızoğlu, *İstanbul*

Fatih Öncü, *İstanbul*

Özen Önen Sertöz, *İzmir*

Hüseyin Soysal, *İstanbul*

Bengi Semerci, *İstanbul*

Serap Erdoğan Taycan, *İstanbul*

Cengiz Tuğlu, *Edirne*

Zeliha Tunca, *İzmir*

Raşit Tükel, *İstanbul*

Yankı Yazgan, *İstanbul*

Olca Yazıcı, *İstanbul*

Mustafa Yıldız, *Kocaeli*

Şahika Yüksel, *İstanbul*

"Danışma Kurulu Psikiyatride Güncel'in önceki sayılarında Konuk Yayın Yönetmeni olarak görev üstlenmiş meslektaşlarımızdan oluşur ve yılda bir kez yenilenir."

Yazışma adresi / Corresponding address

Türkiye Psikiyatri Derneği

Tunus Cad. 59/5

Kavaklıdere, Ankara

Tel. 0312 468 74 97

www.psikiyatri.org.tr

e-posta:

ymsercan@gmail.com

Grafik Tasarım ve Yayın Hizmetleri / Publishing Services

BAYT Bilimsel Araştırmalar Basın Yayın ve Tanıtım Ltd. Şti.

Ziya Gökalp Cd. 30/31, 06420 Kızılay, Ankara

Tel : 0 312 431 3062

Faks : 0 312 431 3602

e-posta : info@bayt.com.tr

Baskı / Printing

Miki Matbaacılık Ltd. Şti.

Matbaacılar Sanayi Sitesi 1516/1 Sk. No: 27

Yenimahalle, Ankara

Tel : 0 312 395 2128

Faks : 0 312 395 2349

Baskı Tarihi: Temmuz 2019

yazarlara bilgi

Yazıların İçerdiği Alt Bölümler ve Özellikleri

- **Başlık**
- **Yazar(lar)**
- **Yazar(lar)ın kısa özgeçmişi** (Her yazar için 50 kelime)
- **İletişim:** Yazar(lar)ın tercih ettiği iletişim adresi/e-posta adresi
- **Anahtar sözcükler:** Index Medicus'a göre belirlenmiş en az 3 en çok 6 anahtar sözcük
- **Türkçe Özet** (200-250 kelime)
- **İngilizce Özet** (250-300 kelime)
- **Yazı:** Her yazı en az **8**, en çok **12** sayfadan oluşur. Yazıların belirtilen sayfa sayıları **kaynaklar, tablolar ve şekiller hariç** tutularak ve **tek aralıkla** yazılmış biçime göre verilmiştir. Yazıların 12 font büyüklüğünde ve **Times New Roman** fontunda kaleme alınması gerekmektedir.
- **Olgu sunumu:** Her yazının sonunda konu ile ilgili bir olgu sunumuna yer verilmesi beklenmektedir. İşlenen konuyu iyi bir şekilde örnekleleyen bir olgu, tek aralıklı ve A4 boyutunda bir sayfaya sığacak şekilde yazılmalıdır. Gerçek hasta örneklerinde hasta kimliğinin anlaşılmasını sağlayacak önlemler özenle alınmalıdır.
- **Tablolar, şekiller ve resimler:** Yazılarda okunabilir, anlaşılabilir ve sonuçta eğitimi kolaylaştıracak tablo ve şekillerin her biri en sonda ayrı sayfalarda verilmeli ve metin içinde girecekleri yerler belirtilmelidir.
- **Alıntı pencerelerine metinden cümle önerileri:** Her yazının içinde 5-8 alıntı penceresi oluşturulacak ve bu pencerelerde yazının içinden bazı cümleler/çok kısa paragraflar okuyucununun konuya ilgisini çekmek üzere bu pencerelerde ayrıca verilecektir. Bu nedenle yazarların bu doğrultuda yapacakları öneriler konuk yayın yönetmenleri ile yayın yönetmenlerine yardımcı olacaktır. Bu alıntı pencerelerine alınacak cümle ya da cümlelere ilişkin önerilerin yazarlar tarafından ayrı bir sayfada sunulması beklenmektedir.
- **Kaynaklar:** Kaynak gösterimi ve Kaynak Künyesi Yazım Kuralları örnekleri için aşağıdaki "Kaynak Yazım Kuralları" bölümüne bakınız.

Kaynak Yazım Kuralları

Metin içinde kaynak gösterimi

- Kaynak gösteriminde Vancouver Stili kullanılacaktır.
- Kaynaklar metin içerisinde çıkış sırasına göre numaralandırılacaktır.
- Metin içinde numaralar üstsimge niteliğinde yazılacaktır. Örnek:¹.

Kaynaklar listesinde kaynak künyesi yazım kuralları

- Kullanılan kaynakların listesi yazının bitiminde "Kaynaklar" başlığı altında verilir.
- Kaynak künyesi yazımında Vancouver Stili kullanılır.
- Kaynaklar metin içinde çıkış sırası dikkate alınarak

numaralanır. Kaynaklar Listesinde numaralar yuvarlak parantez içinde verilir. Örnek: (1)
• Kaynak listesinde, yazının 9 ve daha az yazar adının tümü yazılır, daha çok yazar varlığında, 9 yazarın adı yazılır sonra ve ark. yazılıp geri kalanı yazılmaz.
• En sık kullanılan kaynak türleri olan "dergide yayımlanmış makale, kitap, editörlü kitap bölümü, yayımlanmamış tez, toplantıda sunulan bildiri ya da poster, dergide makale (elektronik), kitap (elektronik)" gibi kaynakların verilme biçimine ilişkin kurallar ve örnekler aşağıda verilmiştir. Bu örnekler dışında yer alan kaynak türlerine ilişkin yazım kuralları için Vancouver Yazım Stilinin daha ayrıntılı yer aldığı kaynaklara başvurulabilir.

Dergide makale (basılmış)

- Yazar(lar).
- Dergide basılmış makalenin adı.
- Derginin adı (*italik*)
- Yayın yılı;
- Cilt numarası (Sayı):
- Makalenin sayfa numaraları.

Örnek: Oral ET, Vahip S. Bipolar depression: an overview. *IDrugs* 2004; 7(9): 846-50.

Kitap

- Yazar(lar).
- Kitap adı (*italik yazılmalıdır*).
- Seri başlığı ve numarası (eğer bir serinin parçası ise)
- Kaçınıcı baskı olduğu (eğer ilk baskı değilse).
- Yayımlandığı/basıldığı yer (eğer birden fazla yer varsa ilk belirtilen yer adını kullanın)
- Yayıncı;
- Yayın yılı.

Örnek: Goodwin FK, Jamison KR. *Manic-Depressive Illness: Bipolar Disorders and Recurrent Depression*. İkinci Baskı. New York: Oxford University Press; 2007.

Editörlü kitapta bölüm

- Bölüm yazar(lar)ı.
- Bölüm başlığı.
- Editör (isimden sonra daima (ed.) yazınız)
- Kitap adı (*italik*).
- Seri adı/başlığı ve sayısı (eğer bir serinin parçası ise)
- Kaçınıcı baskı olduğu.
- Yayın yeri:
- Yayıncı;
- Yayın yılı.
- Sayfa numaraları.

Örnek: Jefferson JW, Greist JH. Lithium. Sadock BJ, Sadock VA (eds). *Kaplan & Sadock's Comprehensive Textbook of Psychiatry*. 7. Baskı. Philadelphia, PA: Lippincott Williams & Wilkins; 2000. 2377-90.

Yayımlanmamış tez

- Yazar.
- Tez adı (*italik yazılmalıdır*)
- (Uzmanlık Tezi) ibaresi.
- Kişinin uzmanlık eğitimi aldığı kurum adı.
- Tez kabul yılı.

Örnek: Sercan M. *Depresif Bozukluklarda Bedensel Belirtilerin Önemi*. (Yayımlanmamış uzmanlık tezi). İstanbul Üniversitesi, İstanbul Tıp Fakültesi, Psikiyatri Anabilim Dalı; 1987.

Toplantıda sunulan bildiri ya da poster

- Yazar(lar).

- Bildiri adı.
- Kongre adı (*italik yazılmalıdır*)
- Kongre tarihi,
- Kongrenin yapıldığı yer.

Örnek: Sercan M, Ger C, Oncu F, Bilici R, Ural C. Immigration and Violence by Mentally Disordered Offenders. *World Psychiatric Association International Congress*, July 12 -16 2006, İstanbul.

Çevrimiçi kaynak gösterimi

Dergide Makale (Elektronik): Çevrimiçi makale, basılı olan ile aynı ise basılı olan kaynak gösterilmelidir. Farklılık varsa çevrimiçi olan kullanılır. Eğer dergi makalesinin bir DOI (digital object identifier) numarası varsa URL adresi yerine onu kullanınız. DOI makalenin çevrimiçi her zaman bulunmasını sağlayan ve yayıncı tarafından sağlanan geçici bir ayırt edici kimlik bilgisidir.

- Yazar(lar).
- Dergide basılmış makalenin adı.
- Derginin adı (*italik*)
- [Çevrimiçi]
- Yayın yılı:
- Cilt numarası:
- (Sayı)
- Makalenin sayfa numaraları.
- Ulaşılabileceği adres: URL ya da DOI
- [Erişim tarihi]

Örnekler:

(1) Arrami M, Garner H. A tale of two citation. *Nature* (Online)2008;451(7177):397-399. Ulaşılabileceği adres: <http://www.nature.com/nature/journal/v451/n7177/full/451397a.html> [Erişim tarihi 20 Ocak 2008].

(2) Wang F, Maidment G, Missenden J, Tozer R. The novel use of phase change materials in refrigeration plant. Part1: Experimental investigations. *Applied Thermal Engineering*. [Çevrimiçi] 2007;27(17-18): 2893-2901. Ulaşılabileceği adres: doi:10.1016/j.applthermaleng.2005.06.011. [Erişim tarihi 14 Temmuz 2008].

Kitap (elektronik)

- Yazar(lar)/Editör (editör ise isimden sonra (ed.) yazınız)
- Başlık (*italik olmalıdır*)
- Seri adı/başlığı ve sayısı (eğer bir serinin parçası ise)
- Kaçınıcı baskı olduğu (eğer birinci baskı değilse) [e-kitap]
- Yayımlandığı/basıldığı yer (eğer birden fazla yer varsa ilk belirtilen yer adını kullanın)
- Yayıncı
- Yayın yılı
- Ulaşılabileceği adres: URL
- [erişim tarihi]

Örnek: Simons NE, Menzies B, Matthews M. A Short Course in Soil and Rock Slope Engineering. A Short Course in Soil and Rock Slope Engineering. [Çevrimiçi] London: Thomas Telford Publishing; 2001. Edinilebileceği adres: [Erişim 18 temmuz 2008].

Günümüzde psikiyatri yeni ufuklara doğru yol almakta ve tıbbın geleceğine çağdaş bir yüzle uzanmaktadır. Artık kurumların tedavideki yeri azalmaya başlamış, yerlerini hastaların rehabilite edilmelerine ve topluma kazandırılmalarına yardımcı olan bakım ve tedavi merkezlerine bırakmaya başlamıştır. Toplum temelli ruh sağlığı anlayışı, kronik psikiyatri hastalarının toplumdaki soyutlanmadan, toplumun içinde ve toplumsal rollerini de göz ardı etmeksizin iyileşmesini temel alır. Bu anlayış ülkemiz için yeni değildir. kökleri Orta Çağa uzanır. Anadolu'da 11. Yüzyıldan itibaren kurulmuş bulunan şifahaneler ve bimarhaneler bugünkü Toplum Ruh Sağlığı Merkezlerinin (TRSM) öncülü gibidir.

Ülkemizde 19. Yüzyıl son çeyreğinde başlanan psikiyatri uzmanlık eğitimi hastane temellidir. Bu nedenle TRSM'de göreve başlayan psikiyatri hekimlerinin tamamı bu merkezlerde bocalamalar yaşamakta ve buralarda çalışma konusunda gönüllü olmamaktadır. Ayrıca psikiyatrik rehabilitasyon konusunda da önemli bilgi ve deneyim eksiklikleri yaşanmakta ve bu durum tüm iyi niyetlere rağmen hem hastaların tedavisini aksatmakta hem de hekimlerde tükenmeye yol açmaktadır. TRSM'lerin çoğunda psikiyatri uzmanları kısmi zamanlı veya dönüşümlü çalışmaktadır. Bu durum hekim dışı personelin çalışmaları tek başına yürütmeye çabalamasıyla sonuçlanmaktadır. Sonuçta çoğu eğitim dahi almamış hekim dışı sağlık çalışanları iş-ugraşı terapilerinden, grup terapilerine, gezici ekip çalışmalarına kadar yetkin olmadıkları birçok çalışmayı yapmak durumunda kalmaktadır. TRSM personeline yönelik eğitim çalışmaları son derece yetersizdir.

Bir de TRSM'ler ile ilgili yanlış inançlar var: bu merkezlerde sadece ilaç dışı tedavilerin uygulandığı, merkezlerde hastaların genellikle iş-ugraşı tedavileri, beceri eğitimleri gibi faaliyetlerde bulunduğu ve hatta bu merkezlerin belli bir hedef dışında hastaların keyifli vakit geçirdikleri yerler olduğu yönünde düşünceler... Bu yanlış inançlar belki zorluklar içinde en güç baş edilenleridir.

Ülkemizde ne yazık ki toplum temelli ruh sağlığı hizmetlerine yönelik yeterli kılavuzlar oluşmamıştır. Elinizdeki bu sayı ayrıntılı bir kılavuzun yerini tutma iddiası taşımasa da, TRSM'de görev alan meslektaşlarımıza bir kolaylaştırıcı, başvuru kaynağı, yardımcı olma amacıyla hazırlanmıştır. Bu sayıda yer alan yazılar özellikle uzun süredir toplum ruh sağlığı merkezlerinde görev yapan hekimlerce yazılmış olup böylece farklı merkezlerden deneyimlerin aktarılması planlanmıştır. Yazarlarımıza ve ülkemizde TRSM hizmetlerinin gelişmesine yardımcı olan tüm meslektaşlarımıza teşekkür ederiz.

Dr. Umut Karasu - Dr. Adem Bayrakçı

İçindekiler

YAZ 2019

Bu Sayının Konusu:

Toplum Ruh Sağlığı Merkezleri: Yapılanmaları ve İşleyişleri nasıl olmalı?

■ Önsöz	III
■ Dünya'da ve Türkiye'de toplum temelli ruh sağlığı hizmetleri
<i>Akfer Karaoğlan Kabiloğulları</i>	121
■ İyi bir Toplum Ruh Sağlığı Merkezi için ipuçları
<i>Rukiye Yasemin Temur, Elif Güneş Yalçın</i>	132
■ Toplum Ruh Sağlığı Merkezlerinde bakım: Bakım planı nasıl yapılır,
nasıl koordine edilir?
<i>Serkan Bilgiç</i>	138
■ Toplum Ruh Sağlığı Merkezlerinde
risk yönetimi
<i>Özlem Öztürk</i>	147
■ Toplum ruh sağlığı hizmetlerinde gezici ekip ziyaretleri
<i>Çiğdem Çolak Kalaycı, Fatma Şimşek</i>	154
■ Toplum Ruh Sağlığı Merkezlerinde vaka yöneticiliği anlayışı
<i>Erkan Aydın</i>	162
■ Toplum Ruh Sağlığı Merkezlerinde iyileştirimin ortakları ve
ortak çalışma yöntemleri
<i>Naim Erhan Özgüler</i>	167
■ Toplum Ruh Sağlığı Merkezlerinde hasta aileleriyle çalışmak:
Neden çalışmalı? Nasıl çalışmalı?
<i>Murat Açar</i>	175